

A nyugdíjpénztári tagok átlagos díjterhelése (2000-2015)

Tekintettel arra, hogy a pénztártagok által fizetett díjak a pénztárválasztásnál, illetve a pénztárak közötti esetleges átlépési döntésnél kiemelt jelentőséggel bírnak, a Magyar Nemzeti Bank elemzési jelleggel ismételten áttekintette az önkéntes nyugdíjpénztárak díjterhelését.

A díjterhelési mutató célja egy olyan egységes mutatószám alkalmazása, amely segítségével a tagokat éves szinten terhelő, a tagi befizetésekből és a befektetésekből levont díj megjeleníthető, és az egyes pénztárak esetében összehasonlítható.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak a működési költségeket a pénztártagok, illetve a munkáltatói tagok befizetéseiből működésre levont díjból, a vagyonkezeléshez kapcsolódó tevékenységek ráfordításait a pénztártagok megtakarításait terhelő díjból fedezik.

Az önkéntes nyugdíjpénztárakra vonatkozó jogszabályi rendelkezések a díjlevonásra korlátokat szabnak meg. A pénztártag, illetve a munkáltatói tag által teljesített befizetésnek az évi 10 000 forint összeghatárig terjedő részéből legfeljebb 10 %-ot, az évi 10 000 forintot meghaladó részéből legfeljebb 6 %-ot vonhat le a pénztár működésre. A tagdíjból levonható díjrész tényleges mértékét a pénztár közgyűlése határozza meg, azt a pénztár alapszabálya tartalmazza. A pénztár az alapszabályában meghatározott tagdíjfelosztási aránytól kizárólag a belépéstől számított első két hónapban térhet el.¹ A befektetési tevékenység költségein belül a vagyonkezelésre levont költségek a jogszabály szerint nem haladhatják meg az éves átlagos befektetett vagyon 0,8 %-át. A befektetési tevékenység költségeivel kapcsolatos díjak a tagok megtakarításának hozamát csökkentik. A díjterhelési mutató e két célra levont összegre számított átlagos éves értéke.

A gyakorlatban a pénztárak általában a jogszabályban meghatározott korlátnál alacsonyabb díjakat alkalmaznak.

A pénztártagok számára a nyugdíjpénztári megtakarításukat terhelő díjak meglehetősen nehezen ítéltethők meg. Díjnak egyrészt a befizetett tagdíjak² működési és likviditási tartalékra jutó hányada, másrészt a megtakarítások befektetése után felszámolt díj (elsősorban vagyon- és letétkezelési díj) tekinthető.

A levont díjak vetítési alapja eltérő, a működési és likviditási tartalékra jutó díj a tagdíj arányában, a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak a befektetett vagyonhoz viszonyítva vannak meghatározva. A díjterhelési mutató vizsgálatakor a pénztárak alapításától eltelt időre is tekintettel kell lenni. A megtakarítások kezdeti éveiben ugyanis a működési díjterhelés rész tetemes hányadot tesz ki a díjterhelésből, míg a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak aránya csekélyebb, mivel a felhalmozott vagyon még nem számottevő. Később – a felhalmozott vagyon növekedésével – a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjterhelés rész aránya fokozatosan nő a teljes díjterhelésen belül a működési díjterhelés résszel szemben, így hosszú távon már a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjrész a meghatározó.

¹ Az eltérés eredményeképpen az első két hónapban a működési és likviditási tartalékra jutó rész legfeljebb összesen 4000 forinttal haladhatja meg azt az összeget, ami az egyébként meghatározott arányok alkalmazásából adódna.

² A számítás alapjául vett tagdíjak nem tartalmazzák a tagok egyéb befizetéseit, a működési célra kapott rendszeres és eseti támogatásokat, adományokat, egyéb bevételeket.

Az önkéntes nyugdíjpénztárakra vonatkozóan változatlanul közöljük a vagyonnal súlyozott átlagos díjterhelési mutatót. A teljes üzleti évvel nem rendelkező, illetve a beolvadt pénztárak díjterhelési mutatói nem hasonlíthatók össze a korábbi időszakokkal, a többi pénztár adataival, ezért azokat nem tesszük közzé.

A mellékelt számítás egyfajta megközelítése a díjterhelés kérdésének, azonban arra mindenképpen alkalmas, hogy bemutassa a múltbeli és a jelenlegi díjterhelés mértékét, illetve alakulásának tendenciáját. A számítás eredményeként az elmúlt tizenhat év pénztárankénti díjterhelését mutatjuk be.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak szektorszintű díjterhelése 2015-ben az előző évhez képest nőtt, a 2015. évi átlagos díjterhelés **0,84%** volt.

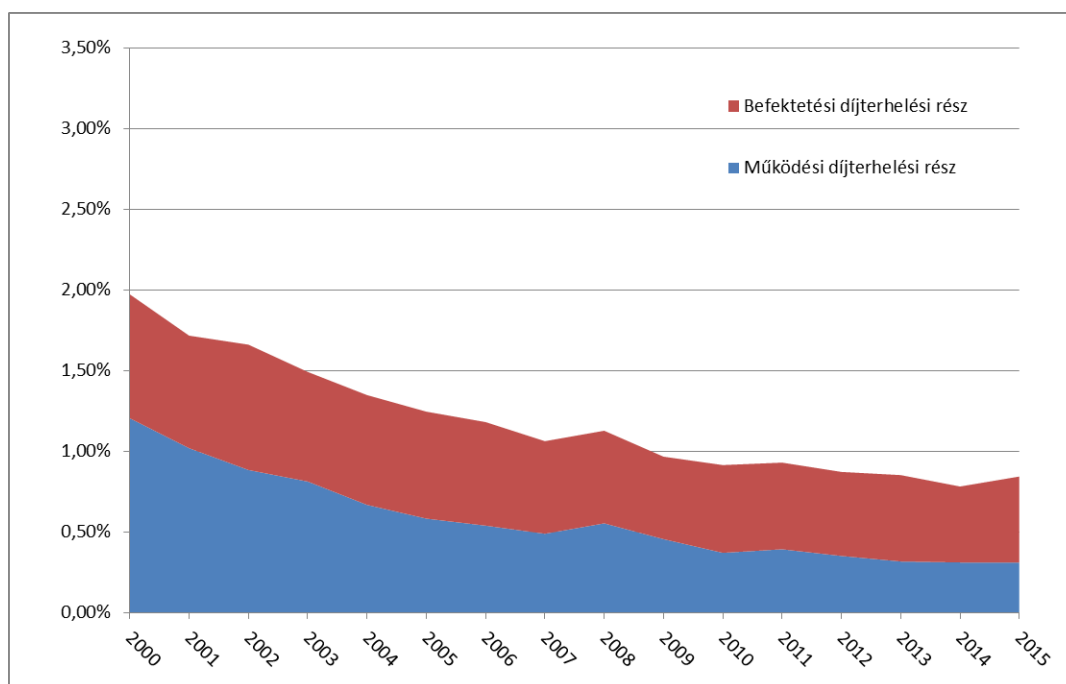
Szektorszintű súlyozott átlagos díjterhelés

Önkéntes nyugdíjpénztárak			
Év	Teljes díjterhelés*	Működési díjterhelés rész**	Befektetési díjterhelés rész***
2000	1,97%	1,21%	0,77%
2001	1,72%	1,02%	0,70%
2002	1,66%	0,88%	0,78%
2003	1,49%	0,81%	0,68%
2004	1,35%	0,67%	0,68%
2005	1,24%	0,58%	0,66%
2006	1,18%	0,54%	0,64%
2007	1,06%	0,49%	0,57%
2008	1,13%	0,55%	0,57%
2009	0,97%	0,46%	0,51%
2010	0,92%	0,37%	0,54%
2011	0,93%	0,39%	0,54%
2012	0,89%	0,36%	0,53%
2013	0,85%	0,32%	0,54%
2014	0,78%	0,31%	0,47%
2015	0,84%	0,31%	0,53%

*A teljes díjterhelés a működési és likviditási tartalékra levont tagdíjrész és a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve
**A működési díjterhelés rész a működési és likviditási tartalékra levont tagdíjrész összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve
***A befektetési díjterhelés rész a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve

Az alábbi grafikonon szemléletes módon megfigyelhető, hogy a vagyonarányos működési költségek hogyan alakultak.

Önkéntes nyugdíjpénztárak

Díjterhelés 2000-2015

A következő táblázatban szereplő százalékos értékek azt mutatják be³, hogy az önkéntes nyugdíjpénztári tagok átlagosan a megtakarításuk hány százalékát fizették ki működési, likviditási célra, illetve vagyonekezelési, letétkezelési díjként (évente). A feltüntetett díjterhelési mutatókon belül a fedezeti tartalékot átlagosan terhelő díjakat mutatják, így az egyes tagok esetében a díjterhelés mértéke ezektől eltérhet.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a díjterhelés mértékének megítélésakor figyelembe kell venni az alábbiakat.

- A díjterhelési mutató a befektetésekhez kapcsolódó díjak tekintetében csak a pénztárnál közvetlenül megjelenő költségeket veszi figyelembe. A pénztár befektetési portfóliójának hozamát csökkenthetik közvetett befektetési költségek (pl. a pénztári portfólióban lévő befektetési alapok alapkezelési díja), amelyek nem jelennek meg a díjterhelési mutatóban. Az alacsony hozamkörnyezet ellenére a pénztárak jól teljesítettek. 2015-ben szektorszinten a pénztárak fedezeti tartaléka átlagosan 4,4%-os hozamot ért el, azonban az egyes pénztárak, és a pénztári portfóliók teljesítményei között nagy szórás tapasztalható.
- Az önkéntes nyugdíjpénztárak díjterhelési mutatója az előző évi 0,78%-ról 0,84%-ra emelkedett. A teljes díjterhelésen belül a működési díjterhelés része nem változott, a befektetési díjterhelési rész 0,47%-ról 0,53%-ra emelkedett. Az emelkedés oka elsősorban az, hogy több pénztár 2015-ben a vagyonekezelési díjazás során sikerdíjas konstrukciókat alkalmazott. Az alacsony hozamkörnyezet ellenére a pénztárak többnyire a referencia indexet meghaladó hozamokat értek el. A sikerdíjas konstrukció alkalmazása így magával vonta a kifizetett vagyonekezelési díj és a befektetési díjterhelési rész arányának növekedését.

³ A múltra vonatkozó díjterhelés számítása során az éves beszámolóban szereplő nem fedezeti jellegű tagdíjbefizetéseket és a vagyonekezelési, letétkezelési díjakat vetítettük a záró piaci eszközértékre. A számítást a 2000. évtől kezdődően végeztük, mivel az éves beszámoló formátumában ekkor már a vagyonekezelési, letétkezelési díj külön soron jelent meg. Ez a megközelítés a pénztártagok oldaláról méri fel a díjakat.

- Az előző évi adatokhoz képest 13 önkéntes nyugdíjpénztár díjterhelési mutatójának értéke nőtt, ugyanakkor a működési díjterhelés mutatójának értéke a legtöbb pénztárnál, ha csak kis mértékben is, de csökkent. A vagyonnal súlyozott átlagos díjterhelési mutató értékét 2015-ben növelte, hogy a néhány nagyobb pénztárnál, ahol 2014-ben a vagyonarányos díjterhelés alacsonyabb volt, a sikerdíjak miatt kifizetett vagyonkezelési díj jelentősen növekedett az előző évhez képest. Amennyiben a 100 Mrd Ft-nál kisebb vagyonú pénztárakat tekintjük, azaz a legnagyobb hat pénztárat kivesszük a számításból, az átlagos díjterhelési mutató a 2014. évi 0,75 %-ról 0,72 %-ra csökkent 2015-ben.
- A letétkezelői díjak a kisebb vagyonnal rendelkező pénztárak díjterhelési mutatójában általában nagyobb súllyal szerepelnek.
- Az MNB célja továbbra is az, hogy ösztönözze a pénztárakat a költséghatékony működésre, ugyanakkor a tagok érdeke szempontjából alapvető elvárás, hogy a pénztár illetve a megbízott vagyonkezelő a tagok megtakarításain minél nagyobb hozamot érjen el.

Önkéntes nyugdíjpénztárak intézményenkénti díjterhelése

Pénztár	Tevékenységek kezdete	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
3M Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	1,37%	1,16%	1,11%	0,96%	0,86%	1,07%	0,82%	0,81%	1,50%	0,80%	0,79%	0,93%	1,00%	0,89%	0,83%	0,81%
AEGON Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,57%	2,58%	2,55%	2,18%	1,90%	1,77%	1,55%	1,36%	1,08%	1,27%	1,19%	1,21%	1,01%	0,95%	0,89%	0,92%
Allianz Hungária Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	2,46%	1,90%	1,94%	1,53%	1,68%	1,49%	1,44%	1,25%	1,37%	1,11%	1,09%	1,18%	1,07%	1,04%	1,09%	1,09%
Aranykor Országos Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,73%	1,50%	1,62%	1,36%	1,08%	0,87%	0,79%	0,67%	0,81%	0,66%	0,66%	0,68%	0,63%	0,63%	0,40%	0,65%
Artisjus Kardos Gyula Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	0,68%	0,60%	0,64%	0,50%	0,44%	0,47%	0,81%	0,66%	0,64%	0,36%	0,64%	0,69%	0,56%	0,63%	0,47%	0,34%
BIZALOM Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1994	2,30%	2,01%	1,73%	1,40%	1,44%	1,35%	1,07%	0,78%	0,85%	0,93%	0,62%	1,01%	0,94%	1,00%	0,93%	0,81%
Bongrain Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1999	1,54%	0,79%	0,63%	0,48%	0,43%	0,37%	0,36%	0,35%	0,43%	0,25%	0,39%	0,42%	0,23%	0,26%	0,23%	0,21%
Budapesti Elektromos Művek Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,71%	0,85%	0,64%	0,64%	0,91%	0,40%	0,55%	0,43%	0,49%	0,82%	0,61%	0,51%	0,57%	0,58%	0,76%	0,40%
Budapest Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1997	2,12%	2,14%	2,13%	1,85%	1,55%	1,44%	1,35%	1,30%	1,37%	1,08%	1,05%	0,95%	0,88%	0,88%	0,86%	1,04%
CÁT Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,50%	0,96%	0,78%	0,42%	0,36%	0,30%	0,34%	0,88%	0,75%	0,73%	0,93%	0,71%	0,64%	0,77%	0,70%
Chinoi Nyugdíjpénztár	1995	1,50%	0,88%	0,99%	0,67%	1,12%	1,13%	0,88%	0,67%	0,48%	0,71%	0,51%	0,50%	0,45%	0,69%	0,63%	0,60%
CIB Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,06%	1,01%	0,83%	0,68%	0,55%	0,44%	0,42%	0,42%	0,50%	0,44%	0,32%	0,34%	0,29%	0,23%	0,25%	0,52%
Cimbora Nyugdíjpénztár	1996	1,33%	0,52%	0,51%	0,51%	0,48%	0,47%	0,46%	0,42%	0,43%	0,39%	0,36%	0,35%	0,32%	0,29%	0,29%	0,29%
Danubius Szálloda és Gyógyüdülő Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,57%	0,49%	0,55%	0,48%	0,33%	0,66%	0,79%	0,64%	0,63%	0,54%	0,95%	0,68%	0,65%	0,60%	0,67%	0,18%
DUNASTYR Polisztirolygártó Zrt. Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	0,38%	0,32%	0,03%	0,94%	0,78%	0,73%	0,73%	0,63%	0,67%	0,61%	0,60%	0,66%	0,60%	0,35%	0,38%	0,38%
Életút Nyugdíjpénztár	1995	1,93%	1,20%	0,95%	0,88%	0,74%	0,73%	0,70%	0,62%	0,70%	0,65%	0,49%	0,49%	0,52%	0,52%	0,48%	0,47%
Első Hazai Nyugdíjpénztár*	1994	0,11%	0,12%	0,48%	0,42%	0,41%	0,44%	0,43%	0,48%	0,56%	0,52%	0,54%	0,56%	1,06%	0,71%	0,81%	0,61%
Első Kalocsai Nyugdíjpénztár	1995	0,97%	1,05%	0,86%	0,73%	0,71%	0,87%	0,81%	0,69%	0,70%	0,60%	0,60%	0,59%	0,55%	0,54%	0,50%	0,63%
Első Országos Iparosövetségi Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,17%	1,08%	0,92%	0,73%	0,60%	0,58%	0,51%	0,56%	0,52%	0,49%	0,56%	0,44%	0,45%	0,51%	0,42%
Első Rendőri Kiegészítő Nyugdíjpénztár, a Belügyi Nyugdíjpénztár	1995	2,18%	2,06%	1,83%	1,59%	1,36%	1,26%	1,22%	1,03%	1,43%	1,29%	0,86%	0,89%	0,65%	0,45%	0,41%	0,40%
ERSTE Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,83%	1,78%	2,01%	2,38%	2,05%	2,11%	1,74%	1,49%	1,68%	1,29%	1,14%	1,22%	0,94%	0,99%	0,99%	1,02%
FŐGÁZ Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	2,15%	1,59%	1,16%	0,89%	0,31%	0,36%	0,36%	0,33%	0,76%	0,74%	1,00%	0,62%	0,61%	0,79%	0,73%	0,71%
Generali Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,21%	1,72%	1,74%	1,77%	1,74%	1,79%	1,64%	1,55%	1,66%	1,18%	1,24%	0,62%	1,10%	0,99%	0,99%	0,96%
Gyöngyház Önkéntes Kölcsönös Biztosító Nyugdíjpénztár	1996	2,04%	1,91%	1,78%	1,58%	1,35%	1,67%	1,49%	1,36%	1,42%	0,98%	1,31%	1,39%	1,23%	1,11%	0,79%	0,81%
HONVÉD Közfoglalmi Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,14%	2,08%	2,16%	1,76%	1,21%	1,03%	0,74%	0,65%	0,78%	0,71%	0,85%	0,83%	0,70%	0,60%	0,60%	0,60%
Lily Nyugdíjpénztár	1996	1,74%	1,45%	1,37%	1,05%	0,90%	0,95%	0,62%	0,37%	0,40%	0,29%	0,21%	0,19%	0,19%	0,16%	0,14%	0,14%
Magyar Posta Takarékos Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,26%	1,37%	1,29%	1,23%	1,01%	1,01%	1,18%	1,14%	0,93%	0,97%	0,89%	0,81%	0,86%	0,89%	0,92%	0,74%
Mentő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	2,14%	1,52%	1,86%	1,67%	1,35%	1,15%	1,09%	0,95%	0,98%	0,87%	0,88%	1,13%	0,80%	0,81%	0,63%	0,74%
Mező Nyugdíjpénztár	1995	1,92%	1,59%	1,36%	1,11%	1,12%	1,09%	1,18%	0,91%	1,05%	1,11%	0,76%	0,91%	0,82%	0,91%	0,91%	0,89%
MKB Országos Nyugdíjpénztár	1994	1,59%	1,54%	1,59%	1,43%	1,15%	1,12%	1,14%	1,06%	1,24%	0,95%	0,92%	0,89%	0,82%	0,83%	0,83%	0,84%
OTP Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	2,36%	1,92%	1,86%	1,82%	1,62%	1,43%	1,38%	1,28%	1,50%	1,11%	0,99%	0,98%	0,86%	0,85%	0,66%	0,79%
Pannónia Nyugdíjpénztár, a CIG Partnerség tagja	1995	0,96%	0,85%	0,79%	0,73%	0,61%	0,61%	0,62%	0,54%	0,66%	0,55%	0,49%	0,50%	0,79%	0,83%	0,88%	1,09%
Prémium Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	3,67%	2,90%	2,31%	1,90%	1,72%	1,69%	1,82%	1,30%	1,26%	1,04%	1,04%	1,30%	1,10%	1,03%	0,97%	0,88%
RÁBA Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	1,10%	0,57%	0,48%	0,54%	0,57%	0,70%	0,58%	0,45%	0,71%	0,46%	0,46%	0,54%	0,58%	0,66%	0,95%	1,19%
Richter Gedeon Rt. mellett működő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,46%	0,43%	0,41%	0,40%	0,35%	0,38%	0,37%	0,38%	0,42%	0,37%	0,34%	0,35%	0,34%	0,32%	0,32%	0,31%
Taurus Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	0,88%	0,67%	1,24%	0,82%	2,09%	1,52%	0,93%	0,74%	0,87%	0,84%	0,91%	0,71%	0,59%	0,70%	0,55%	0,54%
TEMPO Nyugdíjpénztár	1994	2,06%	1,96%	1,79%	1,64%	2,78%	1,69%	1,52%	0,98%	1,69%	1,35%	0,87%	0,63%	0,54%	0,55%	0,76%	0,67%
Tradíció Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	2007								5,05%	2,73%	1,81%	1,08%	1,18%	0,72%	0,67%	0,84%	0,58%
Újszászi Szövetkezeti Nyugdíjpénztár	1997	1,95%	1,90%	1,17%	1,05%	1,02%	1,15%	0,99%	1,07%	0,85%	0,98%	1,04%	0,79%	1,00%	0,76%	0,79%	0,84%
Vasutas Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	1,75%	1,39%	1,29%	1,12%	0,90%	0,76%	0,69%	0,65%	0,86%	0,76%	0,71%	0,68%	0,58%	0,64%	0,79%	0,70%
Voláncsalád Nyugdíjpénztár	1996	2,11%	2,05%	1,77%	1,54%	1,36%	1,39%	1,09%	0,98%	0,87%	0,86%	0,51%	0,77%	0,79%	0,73%	0,74%	0,74%
Zugliget Önkéntes Kölcsönös Országos Nyugdíjpénztár	1997	1,74%	1,52%	1,61%	1,26%	1,15%	1,09%	1,07%	0,89%	0,82%	0,57%	0,51%	0,62%	0,48%	0,49%	0,48%	0,79%